

Ақыл, қайрат жүректі бірге ұста.

Қазақ әдебиетінде үлкен із қалдырып кеткен ұлы Абай атамандың қара бес қара сөзі бар. Сол қарасөздердің бірінде «ақыл, қайрат, жүректі бірге ұста» деп айтап кетіртті. Сол қара бес қара сөзін не мақсатта мағдир, және сол сөздердің мәні мен маңызы неде? Абай атаманды біздің қайталанбас тұлғамыз. Қайталанбас тұлға бізге не үшін бағалы мағдир кетті?

Бүгінде Абайдың қара сөздерін зерттеушілер аз емес. Мен өзім зерттей келе «ақыл, қайрат, жүректі бірге ұста» дегенді, өз жан дүниемді өзү басқара алсаң, соның бәрін яғни үшеуін (делен) тең ұста деген мағынада түсінемін. Ақыл-ой адамға ой-сана беріп тұрады, керек кезде толқарақтан шығарады. Қайрат бізді берілмеуге баулиды. Әрине үшеуін де бірге ұстау керек. Бірақ бұның бәрі бала тұра жүрек болмаса адамда мейірім болмайды. Қайратсыз адам бір іске батама жетпей қалуы мүмкін. Ақылсыз адам да аласқа бармайды. Абайдың қарасөздерін оқи келе «Абайдың елін, жерін сүйген, жан-жана жанашор болған ұлы тұлға екенін түсіндім. Абай өзінің қарасөздерін келешек ұрпақ дана болсын, уақытын басқа құртпасаң деген ниетпен мағдир. Басқа да қарасөздермен салыстырғанда бұл қарасөздің өзіндік ерекшелігі белгілі.